

kunne jo ikke nu tage alle de Hensyn med i Betragtning, som bleve gjorte gældende den Gang. Man vilde jo den Gang nedlægge nogle Latinskoler, og man kom saa til det Resultat, at man lod Horsens og Ribe faa et Par Skolebygninger og lod Randers beholde sin paa Betingelse af, at den selv skaffede Bygninger. Skulde vi gøre om, hvad der den Gang skete, maatte vi tage hele den Forhandling op igen for at se Sagen i Sammenhæng, og det er der dog vist ingen, der vil forlange. Jeg tror derfor ikke, at vi paa nogen Maade kunne indlade os paa at gøre om, hvad Lovgivningsmaaten for over en Mennefsalder siden efter Underjøgelse af samtlige Forhold har besluttet. Og naar det fra forskellige Sider er blevet sagt, at denne Sag vilde man blive ved at holde aaben, og at Forslaget atter og atter skal komme frem, vil jeg dog advare derimod. Det er fjerde Gang, dette Spørgsmaal foreligger her i Rigsdagen. Det er blevet forfasset med stedse stigende Strøm i Folketinget, og jeg tror ikke, man paa nogen Maade faar denne Sag ført igennem ved atter og atter at komme med et Forslag, der i alle Maader er saa ubegrundet som dette. Den ærede Minister sagde angaaende Professoratet i Geografi, at der kun var to Lande i Europa foruden os, hvor man ikke havde et normeret Professorat i denne Videnskab, nemlig Sverige og Tyrkiet. Naå, det rørte nu ikke mig. Det kunde jo være, at vi paa dette Punkt alligevel havde Ret. Og jeg tror, man gør Ret i at stille sig paa det Standpunkt, at man indretter saa faa normerede Professorater som muligt. Jeg er med til, at vi, naar vi have virkelige Videnskabsmænd i et Fag, ogsaa benytte dem. Selv om der ikke er Professorater i vedkommende Fag, eller selv om der maasse i Forvejen er Professorer deri, kunde jeg i mange Tilfælde godt være med til at benytte saadanne Kræfter. Men jeg tror, det er galt at oprette for mange faste Stillinger af den Art ved Lov, thi saa er man nødt til at besætte dem, hvad enten man har Kræfter dertil eller ej. Om Pastoralseminariet skal jeg kun gøre en enkelt Bemærkning. Saa vidt jeg opfattede den ærede Minister, havde han noget misforstaaet mine Udtalelser om Kirkeretten og den praktiske Uddannelse af Kandidaterne. Jeg har selvfølgelig ikke ment, at de teologiske Kandidater skulde faa en særlig Uddannelse i Kirkeret ved at være omkring hos Præsterne, men jeg har ment — og det er for mig Hovedsagen — at den praktiske Uddannelse til Gerningen i det hele fik de bedre ved at være som Medhjælpere hos dygtige Præster, end ved at gaa nogle Timer

paa Pastoralseminariet. — Angaaende Udgiftsposten 7 a., vil jeg blot slaa fast, at den højtærede Minister har udtalt sin Enighed med os i, at det vil være heldigt at dele denne Paragraf i de to Dele, hvori den naturligt falder. — Ministeren har taget Forslaget om Nybygningen i Sorø tilbage; jeg skal derfor ikke komme vidtløstigt ind derpaa. Jeg skal kun bemærke, at der er flere Spørgsmaal, der absolut trænge til at klares. For det første maa det være klart, om de nuværende Kontorer virkelig ere saa flette, at man absolut maa have dem erstattede. Dernæst maa det vistnok være klarere, end det hidtil har været, om de Kontorlokaler, der kunne staves til Veje i den ny Bygning, ere fyldestgørende. Den Strid, der har været ført derom mellem Rector og Kontorpersonalet i Sorø, har været saa varm og har været ført med saa skarpe Argumenter paa begge Sider, at Udvalget foreløbig har maattet erkende sig ude af Stand til at bedømme Sagen. Vi maa se at komme til en roligere og klarere Bedømmelse deraf. Endelig er der flere andre Spørgsmaal, der hænge sammen med dette, blandt andet Spørgsmaalet om Fribolig og Afstræbelsesværelser o. s. v. Jeg kan ikke se andet, end at Hensynet dertil har spillet en overvejende Rolle ved Ordningen af denne Bygning. Det ligger ligefrem deri, at Friboligen og Afstræbelsesværelserne indtage den allerstørste Del af Bygningen, nemlig hele første Sal og en Del af Stueetagen, saa det kun er en Del af Stueetagen, der bliver tilbage til Kontorer. Endelig mener jeg ogsaa, at det fortjener meget nøje at overvejes, om man ikke gør bedre i at istandsætte Bygningen til almindeligt Bejbrug for den Sum, der dertil maatte behøves, end at omdanne Bygningen paa denne Maade.

Første Viceformand (Scharling):

Jeg har ikke villet affære den ærede Ordførers Udtalelser om Pastoralseminariet og Bygningen ved Sorø Akademi, men jeg tilføjer mig dog at minde andre ærede Talere om, at disse Forslag ikke længere foreligge.

Røffentved: Det er angaaende Bevillingen til Løgen paa Sorø, at jeg vil gøre et Par Bemærkninger i Anledning af, hvad der blev fremført af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (D. Hansen). Det ærede Medlem vilde hævde, at Lønnen var meget anstændig, men jeg gør opmærksom paa, at naar Lønnen er 600 Kr., og det er Løgens Pligt at møde paa Akademiet hver eneste Dag, daglig tilse alle dem, der findes, og daglig aflægge Be-